

2 Timouti
Olo Iyoswo Tifinjo loso Poul
Timoutimne'no
Mt'i'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto simentiso sohonta soswo *teti-foua'nji* (34) *teti-eti'nji* (38) nto uyakolo'mentisopolikeno olo iyoswo loso Poul mt'i'mokumentisofoho. Timouti iyoswo simo'mjoso Poul kako ango Efesos sopo mamnehono huno ose uyahonngki mt'i'mokumentisofoho. Oso huno uyimentisoso nehopeho. Kako Efesos sopo ne'no mammentono. Hofiko kakimo impe intofontifi ango Loumne'no motasimentohofofoho. Oso ango hopo sopo humanto hofiko ngkimo wofonjonisyantifeho. Kako huno ose uyahonngki oso hohosohonta Poul kako Timoutimo hungkuno ae'uyo uyimonto olo iyoswo tifinjo loso mt'i'mokumentisofoho. Poul kako Timouti sohwo ango Loum sopo wosonohonapono lonto olo iyoswo loso mt'i'mokumentisofoho. Olo iyoswo loso Poul kako Timouti sohwo Anituye hungkuno joso'no wonimango'no yonohonto mt'i'mokumentisofoho. Kako simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo'nji lohofihwosi Anituye syoho uyononto olo iyoswo loso Poul Timoutimo yokumpohn'nyo umokumonto mt'i'mokumentisofoho.

Olo iyoswo hiloso Poul kako angu Loum sopo impojoho yonto mt+'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofu lihwasu tifi un'ngkohwano.

¹ Nje hwomu Timouti sohwasu, ngko Poul Kilais Jisasiye hungkuno a'amumo lut+huku'mofu (*apousel*) syoho'njo sohwo'ni olo iyoswo losu kikumne'no mt+'mokalokwenu. Anitu kakoe hunu mta'ni nonihwosopentu nt'imento, A'amu Kilais Jisasi'no songu humayo'ne sejopalofoho. Kakoe temtifo imo'n'ngkahon'ngkuji angu songu ne'no humayo'ne uy'monnoho. Oso'no olo hungkuno hisu kiko a'amu angu'meemju somu filut+huku'mofu. Ose ntontu nihwat'imentisu hwo'nyohu.

² Timouti, kiko nje mehomi sohwasimu ngku simeho kijopalokwenu. Nan'ngkwohwo Anitu sohwo'nji nakwoe Hwe Engu Kilais Jisasi'nji siku'monta'i siku yo'mayo wop'nggu kilohofohosisi kiku'ne'no hitohu ulofihwoso'no jije simeho pompenjiyo wokijopanjiyohu.

Nakwo Anituye hungkuno wop'nggu somne'no won'mangu nanyo'eno.

³ Nje ajuyohwosa hofiko Anituye yahinomu tifi in'ngkamotofu pa'nyosu ngku huhwo'ni Anitumu tifi in'ngkwalokwenu. Nje simeho ole manjofohu. Kiku wonyo hwosohu. Ose manjofohu. O'o, Anitumne'no hi ni'mo'n'ngkahon'ngki kakoe simeho wop'nggu umokumonne'no yohono. Im'nggu'nji hinjopo sikwo'miyomu ngku Mpohumu jomu uli'wo'nonji kiku'ne'no hunu syakuf'syonji isamoyoka

ul'iwo'n'ingkohono. ⁴ Ngko nokil'iko'mahon'ngko k'iko humotaho sont'mahnno so'no huno syakuf'isyonji nje simeho wop'ingo wan'mo'nono lonji wakohon'monne'no yohono. ⁵ K'iko An'itumo simeho hi'ntnnono ne uyalokuno so'no huno n'ifohotokwoho. S'imo'mo jije atohwo Louis kako An'itumo simeho hi'ntnnono uyahon'ngki h'na'wohi Yunis kako An'itumo simeho hi'ntnnono uyahon'ngki olohonta ngko huno ole niyohi, K'iko An'itumo simeho hi'ntnnono uyalokuno. Mango'nohini molalokuyohino. O'o, simeho hi'ntnnono ne uyalokuno. ⁶ Oso'no jije hunoso olo so'no kufohotofalokweno. Hohonta nakwo kikimo aho kilonj'mokument'hwone sohonta nje aho kisokisyahon'ngko An'tuye Towahuno kakoe yokumpohn'nyo kijapmmentisofoho. Oso kijapeso engo umo'nono. Hwe fihwo kako toho fuyo intofososo toho engo wosijao'montonoho. Oso hopaso An'itu kikimo kijapeso engo umo'nono. ⁷ K'iko huno kiyohoho. An'itu kakoe Towahuno nejapeso nakwo a'amumne'no iyoho nanyo'ne nejapmmentiso'maho. O'o, olo'ne nejapmmentono. Nakwo An'tuye yokumpohn'nyo'nji yo'mayo iyo'ne a'amu somne'no hitoho nalof'ne nakwoe a'apahomnohini syaf'siyo'ne'maho. O'o, hwahoponjo yahino wonyo somo monje esy'hwasi An'tuye hon'ngkanomo nto'no in'ngkayo'ne, oso'no nejapmmentono.

⁸ Oso'no oso hiso An'itu kijapeso engo i'mokohoji k'iko nakwoe Hwe Engo sohwoe hungkuno a'amu somo lut'hwahoji won'mango

kin+ngkuhwoloho. Ngko nakwoe Hwe Engofe hungkuno lutihwanji impo'angomo humale so'no kiko won+mango kin+ngkuhwoloho. O'o, Anitu kakoe yokumpohn'nyo'nji kakoe hungkuno lutihwahoji yo'mayo tango ngkimo ni'maso pa'nyoso kikimo woku'mano. Anitu wokufo'ma'montonoho. ⁹ Anitu kako nakumo asomo netimayo'ne hon+ngkano nto hwosampento kakoe mehomi ne wopingo'nohini imo'nyo'ne johone nelalofoho. Nakwo hon+ngkano wopingo imotohwone so'no Anitu kako johone nelalofiyohoho. Awonoho. Anitu kako'nohini huno syafisyonto simoho ne japonto johone nelalofoho. Hohonta Anitu nakwoe hwaho mamti'mokummentiso sohonta kako nakumne'no huno syonafisyonto simoho ne japonto hwangku Kilais Jisas ne japmne'ento limentisofoho. ¹⁰ I olohonta Kilais Jisas kako nakumo nto none'manto kako nakumo asomo netimayo'ne hon+ngkanoso utihwa'nyopo weho. Kilais Jisas kako songo lika'mentiso sohonta kako poyo pe'nyo somjo yokumpohn'nyo somo hwotoho fento kako songo ne'no humayo'ne hon+ngkano hwosampo'mentisofoho. Oso'no a'amu kakoe hungkuno wopingo somo simoho uyososo'no songo ne'no humayoso woma'montonoho.

¹¹ Kako kakoe hungkuno wopingo ujo'ne ni'hwosopo'mentisofoho. Oso'no ngko hungkuno lutihuku'mofo (*apousel*) syoho'njo hwo'nyoho. ¹² Oso hiso'no olo tango hiloso ni'mahoningki ngko won+mango mannyofoho. O'o, ngko Kilais Jisasimo simoho hi'ntnono

uyalokwe lohumne'no huno niyohoho. Olo syoho ntapmmentiso somo kako hofiyo n̄imokosyohumentan̄ngkuhwosi olo syoho loso ne'no nowentan̄ngkuhwosi oso S̄ikuno Engo ae'uyoso i'mofaponefoho.

¹³ Oso hungkuno lokit̄hwamoteso'no k̄iko yokumpohn'nyo kesyohumahoji yahino hisomo hofiyo fin̄ngkayo. K̄ilais Jisasi'n̄ji nohumahoji kakoe hungkunomo in̄ngkahuji a'amu somo s̄imeho hi'ntnnono engo uyo. ¹⁴ Olo syoho wop̄ngo loso An̄tu jije ahomo ho'nakohumentisoso k̄iko nto'no mokosyohumaho. An̄tuye Towahuno Wop̄ngo kikimo humaso sohwo kakoe yokumpohn'nyo kijap̄hwosi wokufo'mano.

¹⁵ K̄iko huno moi'wonoho. Hwe hufa'u Fijelos̄i'n̄ji Hemoujenes̄i'n̄ji oso hwa'u'n̄ji a'amu hopi'n̄ono hwaho Esiyanta'angoso olopo ngko nohumanji ngkine'no hohujo nto ikinjan̄mo'malofofoho. ¹⁶⁻¹⁷ I hwe anga'nohino Ounesifoulos, ngko impo'angomo nohumentahon̄ngko kako ango Loum i'mofaponto ngkine'no haf̄hafe t̄ipento t̄ipenohon̄ma'n̄imasofoho. Kako ngkine'no won̄mango munyofoho. O'o, s̄ikuno pi'n̄ingo engo kako noni'mahon̄ngki nje s̄imeho wop̄ngo n̄imokonto yokumpohn'nyo n̄isosofito'masofoho. Oseso nakwoe Hwe Engo sohwo Ounesifoulos̄i'montohwamo wop̄ngo umokosyohumamontonoho. ¹⁸ Hohonta ngko Efesos osopo nohumentan̄ngko Ounesifoulos kako n̄ifo'mawo'n̄imentisofoho. Oso'no k̄iko huno kiyohoho. Oso S̄ikuno Engo

hungkuno ikwolofone somo Anitu kako Ounesifoulosimne'no hitoho ulofihwosi wopingo ulohofonefoho.

2

Kiko Kilais Jisasiye hungkunomnohini finingkayo.

¹ Oseso nje hwomu sohwo, nakwo Kilais Jisasi mo ufohi'ningkahon'ngkuhwoni Anitu kakoe yokumpohn'nyo nejap'wo'ningkisofoho.

² Oso'no kiko Anituye hungkuno ngko a'amu pi'ningo engo somo uliwo'ningkahon'ngko kiko upa'nimentohinofoho. Oso hungkuno hiso kiko nomokosyohumahotoho. O'o, nom'ne a'amumo lutihwawo'ningkijo'no kako hungkuno homo somo nomahwosi nom'ne somo wolutihwahwono.

³ Kiko Kilais Jisasiye syoho'njo sohwo olo syoho losomne'no tohino majo'manji tohino mayoso'no iyoho kinyo'eno.

⁴ Pahnnimo hungkuno hufa'u sihune wakilimo. Hungkuno simo'mjoso olenoho.

A'amu nomihwoe syoho ulohofiyo sohwo kako nom'ne hwafe syoho kengo kengo so'nji miyonehoho. O'o, syoho kakwo'yohwoe simoho wopingo umo'none'ento kako simoho anga'nohino'nji kakoe syoho wopingo iwo'ningkiso hweho. Nomihwoe syoho miy'wo'ningkiso hweho.

⁵ Hungkuno nom'ne ole, a'amu kako hano mjake'we hnnyo sohwo kako yo'mayo so'no hi umo'n'wo'ningkiso so'no huno mosyafisiyo'njo monje yasyonto sikuno huhwo huhwi kako mjake'we hnnyo yahinoso yamofone'no

iwo'n'ingciso hweho. Ose miyo'manji kako a'amu nom'ne somo muyakolofonehoho. O'o, kako mjake'we hnnyo somjo hamniyohoso momanehoho. ⁶ Hungkuno nom'ne ole, hwe fihwo kako syoho yokumpohn'nyo yonto wosopayo hulonto oso syoho homo somo ne'no mokosyohumawo'n'ingciso hweho. Wosopayo simo'mjoso toyo y'hwoso'no hwe huhwo sohwo kako wosopayo hiloso kaki'no woma'montonoho. ⁷ Oso hungkuno hufa'u si'hune somne'no huno fisyafisyo. Nakwoe Hwe Engo sohwo jije hunomo ehohosakisy'hwoso'no hungkuno hwap'ngo ne so'no huno ito'no wakiy'montonoho.

⁸ Olo hungkuno loso'no sikuno huhwo huhwi huno fisyafisyo. Jisas Kilais, Ntefitiye imu sohwo kako tohino engo nomanto poyo imo'nonto apa'no nolikafonto ni'hu'nahone songo ne'no humaho. Oso hungkuno wop'ngoso ngko lutihwawo'n'ingkohe hwo'nyoho. ⁹ I oso hungkuno hiso lutihwawo'n'ingkohe so'no a'amu wonyo hwosoho ntontifi impo'angomo ni'humojahon'ingkofi ngko tohino engo malokweno. I oso'no Anituye hungkunoso impo'angomo mohumanehoho. O'o, ifofo hopa angomeemo womanjao'mtonoho. ¹⁰ I Anitu nje a'amu ne imo'n'ifitnne'ento nto uhwosopo'mentiso somne'no oso hungkuno lutihwawo'n'ingkohe upa'n'ifijoso Kilais Jisasimo simeho hi'ntnnono ufijo'manji kako songo ne'no humayo wonyoangkafoso uy'montonoho. Oso'no oso a'amu homo somo

ufo'mayo'ne'manji yo'mayo tango ni'masoso wop'ingofoho. Ngko yokumpohn'nyo ito'nimeso simeho wop'ingo'nji tohino woma'mo.

¹¹ Olo hungkuno a'amu Kilais Jisasimne'no liwo'n'ingkohoho loso nehopeho.

Nakwo kako'nji poyo sape'n'imentihwone hn'nwi nakwo kako'nji songo nohumentihwanefoho.

¹² Yo'mayo tango kakoe syohomne'no nakumo ne'mahon'ingkuhwosi yokumpohn'nyo lohofaso'manji nakwo kako'nji yofe engo masoso a'amu somo nomokosyohumentihwanefoho.

Nakwo kakimo hohujo ikinj'mofasoso u kako nakumo hohujo ukinjonao'montonoho.

¹³ Nakwo hungkuno ne'nji hwasyo'nji liwo'n'ingkuhwonefoho.

I Anitu ose'njo hwo'maho.

Kako hwasyo hungkunoso ane hweho.

Kako hungkuno ne'njo liwo'n'ingkiso hweho.

Kakoe hungkuno ne'no nowentihwonefoho.

Yo'mayo so'no nakumo nalonteso ne imo'n'iwon'ingkohoho.

A'amu Anituye syoho hofiyo yalokunjo sohumo Anitu kako yofe engo uyalofoho.

¹⁴ Ji je a'amufe hunomo olo hungkuno loso'no yokumpohn'nyo ufohotofiwon'nyo. Ole uso. Anituye yokumpohn'nyo'nji hungkuno waselimonne'no yohono. Hungkuno anga'no anga'no ajwo'mta'ango so'no yoka hnn'ingkutoho. Ose uso. A'amu fehohnjoso yoka hungkuno nupa'n'ingkuji hofikoe huno

somo wonyo umokumontonoho. Oso yokaso ne anefoho. A'amu homo somo mufo'manehoho.

¹⁵ Kiko Anituye syoho yokumpohn'nyo ne'no fiyo. Ose iso'manji jije syoho somne'no kiko wonimango makinonehoho. Syoho hofiyo isoso Anitu wakilimontonoho. Nje syoho ntohofiyo wopingo hwosoho. Ose wakilimontonoho. Kiko Anituye hungkuno nehopi hwapingo neso ito'no filutihwaho.

¹⁶ A'amu yo'mayo hwahoponjo hwasyo hungkuno hnniwo'n'ngkohoho somne'no i'waho fiyimno. A'amu hofiko hwasyo hungkuno ose hnniwo'n'ngkohofoso a'amu nom'nemo hwasyo hon'ngkanomo ikinjaofone wolipemotowantifeho.

Anitumne'no hohujo ikinjimo'malofofoho.

¹⁷ Hofikoe hwasyo hungkunoso malofoyo pa'nyofoho. Simo'mo meyo kiyihwoso'no osopo a'apaho hopi'nonohinomo ifehu'mokasyonto uyo engo imo'n'wo'n'ngkohoho. Hwe hufa'u Himeneyosi'nji Filetos oso hwa'u siko oso yahino yiwo'n'ngkisiyo hwa'uyoho.

¹⁸ A'amu ose sohwa hungkuno ne'njo somo hwosopisyafiwo'n'ngkohofofoho.

Ole lutihwalokwofo, Jisasiye songo ne'no humayoso nto ma'malohwonefoho.

Tifi no'mo apa'no molikafe'njo yanefoho.

Oso'no a'amu Jisasi mo simeho hi'ntnnono uy'wo'n'ngkohoho fehohnjoso hofikoe hunomo wonyo imokalokwofo.

¹⁹ Anituye a'amu neso hofiko mnangkwasaho yokumpohn'nyo wonjiwo'n'ngkuhwone pa'nyofoho.

Nangkumehoso masyuyofoho. Fompokumo mmo'nyofoho. Oso a'amu homo

somne'no Anituye hungkuno ole nalohi, Anitu Hwe Engo sohwo kakoe a'amu ne somne'no huno uyohoho. A'amu mango'nohino so'ntnne'no huno uyohoho. I nom'ne hungkuno ole nalohi, A'amu fihwo ngko Anitu Hwe Engo sohwoe a'amu ne hwo'nyoho loso sohwo kako honingkano wonyo nihu'nahone miyonehoho. Nihu'nahone honingkano wonyo somo hohujo ukinjamofono.

²⁰ A'amu Anitumne'no uhu'mokuwo'n'ingkohofosomne'no pahnnimo hungkuno upa'nyo. Ango engo somo noswano, hwontoho, iku'yo yo'mayoso pi'n'ingo weho. Fehohnjoso hamniyoho engo'nji mpe imentohofofoho. Fehohnjoso hwaho'nji mti'mokumentohofofoho. Fehohnjoso iyoswo'nohinofoho. Noswanyo wop'ngo sopo wosopayo nopolofasyikuji a'amu yofe engo'njo somo uyantifeho. Iku'yo wonyoso jopaho hi'nji woho'naofantifeho. ²¹ A'amu fihwo yo'mayo honingkano wonyo, huno wonyo, oso nihu'nahone ho'naofihwosi kiho ane nohumentan'ingkuhwosi kako noswanyo hamniyoho engo'nji mpe imentohofopa'nyo hweho. Kakoe Hwe Engo sohumne'no simeho anga'nohino'nji Anituye syoho'no hi umo'nyo sohwo Anitu osohumo yo'mayo syoho wop'ngo uyimtonoho.

²² Mu songo hwomu songo hofikoe hunomo huno wonyo simeho fefoyo yo'mayoso u'mawo'n'ingkohoho. Oso hiso'no kiko i'waho ne'no yohoji hohujo fikinjamofono. A'amu nom'ne sohwo Hwe Engo Anitu sohumne'no jomo uliwo'n'ingkohofosonji sekwo simeho

anga'nohino'nji honingkano wopingomo hano fiyimno. Kilais Jisasi mo simeho hi'ntnono uyimno. A'amu hopi'nonohino somo simeho hi'ntnono uyimno. Simeho pompenjiyo'nji fosyohumamno. ²³ Kiko olo so'no huno kiyohoho. A'amu Anitumne'no huno muyo'njoso hofikoe siki hungkunomne'no yoka hniwo'n'ngkohofoho. Hofikoe hungkunomne'no kilohon'ngkujo'no'manji kiko hohujo fikinjafo. Hofiko'nji yoka hungkuno nohningkutoho. ²⁴ Nakwoe Hwe Engo Kilais Jisasiye syoho ulohofiyo sohwo kako nom'ne a'amu'nji ikujoho mofongki'nanehoho. O'o, kako a'amu hopi'nonohino somo hitoho ulofihwoso'no wopingo ulohofono. Kako Anituye yahino wopingoso hofiyo wolutihwano. Nom'nehwa kakimo wonyo ulohopijo so'no kako simeho wopingo'nji wohumano. ²⁵ Oso a'amu Anitumne'no hohujo nto ikinjimo'malofo sohwo Hwe Engo sohwoe syoho ulohofiyo sohwo kako hungkuno pompenjiyo ulihwosi Anituye honingkanomo apa'no u'mayo'ne ufo'mano. Anitu a'amu homo somo huno songo uyo so'manji hofikoe huno kokato'nnyo somo ni'hu'nahone noho'namofikuji Anituye hungkuno ne'njo somo uningkowantifitikeno. ²⁶ Seten hofiko'ne hofoyo lisyoswofahumentiso somta'ni po'mentisofoho. Hofiko Seteniye hunomo iningkowalokwofo. I Anituye hungkuno ne'njo upa'n'fijoso huno ehohosasyihwoso'no Seteniye hofoyo mta'ni wohumpeentifeho. Anituye hunomo uningkowantifeho.

3

Sikuno ae'uyo mofone sopo a'amufe yahino wonyo mikunimposo i'mofaponefoho.

¹ Olo so'no kiko huno wakiyono. Sikuno moi'wo umo'nimo lhwosi yoso sohonta yo'mayo yahino wonyo iyoso yo'mayo tango u'mayoso i'mofaponefoho. ² Oso hohosohonta a'amu hofiko huno hofikine'nohino syafihupitnnefoho. Ho'yango'nji hamniyoho ntnohini syafihupitnnefoho. Hofikoe yofe'nohino ho'noma'nifitnnefoho. Ole lifitnnefoho. Nakwo'nohino huno'nji'nwoho. Ose lifitnnefoho. Nom'ne a'amu somo wonyo hungkuno'nji sitofo'nji ulifitnnefoho. Kan'ngkwowho'ya'umne'no hahn'nyo ifitnnefoho. A'amu hofikimo wop'ngo ulohofahon'ngkujoso hofiko isamoyoka ulant'hm'maho. Anituye yo'mayo so'no sifajo hungkuno ulifijoso hon'ngkano wop'ngo somo hwotoho f'ifitnnefoho. ³ Hofiko'montohwamne'no hofiko simeho afa minyofoho. A'amu nom'ne somne'no hitoho mulofe'njo ifitnnefoho. O'o, yoka nohnn'ngkuji yoka hiso moi'wo mmo'nonehoho. A'amu Anitumo min'ngkayo'njoso hofiko nom'ne a'amumo tango mayoso'no hwasyo hungkuno lifitnnefoho. A'amu yo'mayo wonyoso hofikoe simeho umo lonteso ifitnnefoho. Sikiyahu iwo'n'ngkiso hopaso hofiko a'amu nom'nemo fonifonyo ulohopitnnefoho. A'amu hofiko hon'ngkano wop'ngo'njo somne'no nakwolaho ulifitnnefoho. ⁴ Hofiko hofikoe a'amu somne'no tokoyo'ofo ulohopitnnefoho.

Hofiko yofe engo mayo'ne nom'ne a'amu somo hwotoho feehufitnnefoho. Ole hnnifitnnefoho, Nakwo yo'mayo so'no huno hwapingo'njo'nwoho. Yo'mayo hofikoe simeho wopingo umo'nyo'neso oso hofikoe anituyoho. ⁵ Hofiko Santemo uhwonjngkuji Anituye hungkuno ko likuji mango'nohini hwafoho. Anituye yokumpohn'nyo kakoe honjngkanomo ito'no injngkayo'neso ane hwafoho.

Oso a'amu homo somne'no i'waho ito'no fiyo. Hofikine'no hohujo fikinjamofu.

⁶ Oso a'amu fehohnjo hiso hofiko poji poji yontifi a'amu somo hwasyo hungkuno ole ulifitnnefoho, Anituye hungkuno wolosetihwano. Ose ulikuji hofikoe angomo nosyukuji hofiko'nji humafitnnefoho. Nohumafikuji hofikoe hwasyo hungkuno lutihwafikuji moya'mi fehohnjo honjngkano wonyo'njo so'no hofikoe hunoso nohayo muyo'njo yonefoho. Moya'mi sofa hofikoe hwasyo hungkuno somo injngkawekuji yo'mayo wonyo simeho umo lifijo so'no syafihupitnnefoho. ⁷ Oso moya'mi hofu sofa hofiko hungkuno songo upo'nano ko lifijo sofa Anituye hungkuno neso hofiko huno muyofafoho. ⁸ Hohonta hwe hwoso hufa'u hwa'u Janesi'nji Jampiles'nji * siko Mousesiye mangohwa'u imo'nonji kakoe hungkunomo monje yahumentisiyefoho. Oso

* 3:8: A'amu Jutaso hofikoe mpoeso ole, Janesi'nji Jampiles'nji siko Mousesiye sikuno i'mofapmmentiso sohonta siko hwe hwoso'nji imo'nimojiyehwayoho.

pa'nyo a'amu hwasyo hungkuno lutihwafijo sohwa hofiko Anituye hungkuno ne somo hwotoho feehufitnnefoho. Hofikoe hunoso kokato'nnyo'njofoho. Hofiko Anitu ne sohumne'no simeho hi'ntnnono muyo'njofoho. ⁹ I oso'no hofikoe syohoso ne mmo'nonehoho. Hohonta a'amu sohwa Janesi'nji Jampilesi'njiye yahinomo uhwonontifi ne anefoho lontifi min'ngkayo'njo imentohofofoho. Oso pa'nyoso a'amu hwasyo hungkuno lutihwafijo sohwafe yahinomo a'amu nuhwon'ngkuji min'ngkofitnnefoho.

Anituye hungkuno aho yokumpohn'nyo fikesyohumaho.

¹⁰ I kiko sohwoi, ngko'nji hano emoyontai yo'mayo hungkuno lutihwawo'n'ngkohe so'no kiko huno kiyohoho. Nje yahino hwap'ngo neso kiko huno kiyohoho. Ngko Anitumo simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo ne'no uyonji ngko yokumpohn'nyo ito'nonji Anituye syoho iwo'n'ngkohe hwo'nyoho. A'amu sohwa nje hungkunomo haloho maposo'njo ko yontifi wonyo ko ntohofahon'ngkofi ngko hwe moya'mi somo simeho uy'wo'n'ngkohefoho. ¹¹ A'amu Antiyok, Aikouniyam, Lisitila oso a'amufe angopo nohumentan'ngko hofiko tango engo ntapmmentohofoho so'no kiko huno kiyohoho. I oso tango ni'ma'mentiso somta'ni Anitu kako wae en'ma'mentono. ¹² Ou, hwe moya'mi hopi'nono Kilais Jisasimo simeho hi'ntnnono uyontifi Anituye hungkunomo hofiyo un'ngkowano lontifeso oso

a'amumne'no a'amu nom'ne sohwa mangohwa imo'n'ingkuji yo'mayo tohino uyantifeho. ¹³ Hwe wonyo sohwanji a'amu hwasyo hungkuno'njo sohwanji hofi+koe hon'ingkano wonyoso nomj+m'went'fi hon'ingkano wonyo m'kun'imposo imo'n'ingkahon'ingki a'amu nom'ne somo hon'ingkano hwasyomo ipemotawowo'n'ingkohof'hwafoho. Seten oso a'amu wonyo huhwo sohwo hwasyo hungkuno ul'hwoso'no hofi+ko hwasyo hungkuno somo simeho uyantifeho.

¹⁴ I Timouti sohwo, An'tuye hungkuno lokit'hwament'hwone somo kiko simeho hi'ntnnono ne'no uyohoji aho yokumpohn'nyo ne'no fikesyohumaho. Nakwo a'amu lokit'hwament'hwone hn'nwiye ne so'no kiko huno kijohoho. ¹⁵ Kiko mehomi we'e sohwo nohumanji An'tuye Hungkuno Iyoswomo mt'i'mokumentohofosomo kiko nupa'nonji huno wop'ingo syof'syoma'mentohino sohonta oso iyoswoso huno wop'ingo ne'no kijopahon'ingki olohonta kiko Kilais Jisasimo simeho hi'ntnnono uyahon'ingkini kako kikimo asomo kit'mayo'ne hweho. ¹⁶ Hohonta An'tuye Towahuno sohwo kako a'amu anga'no anga'nohino sohwo huno wop'ingo uyahon'ingki a'amu sohwa iyoswomo mt'i'mokumentohofofoho. Olo hungkuno loso An'tuye huno ne'njoso nakumo lonet'hwayo'nefoho. Nakwoe hon'ingkano wonyomne'no ut'hwanyopo ujo ehontojwasiyo'nefoho. Ujo ehontojwasy'hwoso'no nakwo An'tuye hon'ingkano nto'no in'ingkyo'ne nefo'mayo'nefoho. Hon'ingkano

wopɪngomne'no lonetɪhwayo'nefoho. ¹⁷ Olo iyoswo loso nakwo Anɪtuye syoho ulohofiyo hn'nɪmo yo'mayo syoho wopɪngo so'no yokumpohn'nyo nejaponto Anɪtuye syoho so'no ito'no enesyohumayo'nefoho.

4

Anɪtuye hungkuno ne'njoso a'amu somo ne'no filutɪhwaho.

¹ Nakwoe Hwe Engo Kɪlais Jisas kako a'amu songo humalofo so'nji poyo pe'nɪmentohofɔ so'njiye hungkuno ikawlofɪhwosi hofɪkoe yahino somne'no yano ilofone sohwo kako nopɪhwosi a'amu hopi'nonohino somo yofe engo'nji umokosyohumanefoho. Oso Kɪlais Jisas huhwo sohwo'nji kanɪngkwohwo Anɪtu'tnne'no sikoe tɪmopo hungkuno yokumpohn'nyo wakɪlɪmonne'no yohono. ² Sɪkuno huhwo huhwi kɪko a'amu somo Anɪtuye hungkuno filutɪhwaho. A'amu Anɪtuye hungkuno upo'nano lɪkuji nto'no esyohumentanɪngkujo sohonta filutɪhwaho. I a'amu Anɪtuye hungkunomne'no mosyafɪsiyo'njo humentanɪngkujo so'ntnne'no kɪko Anɪtuye hungkuno yokumpohn'nyo uso. A'amuso hofɪko Kɪlais Jisasɪmo sɪmeho hi'ntnnono uyɪfitnne'eno lohoji kakoe hungkuno yokumpohn'nyo uso. A'amu honɪngkano wonyo'njoso hofɪkoe wonyoso noho'naofɪkuji Anɪtuye yahino wopɪngo somo inɪngkayo'ne hungkuno yokumpohn'nyo filutɪhwaho. A'amu honɪngkano wopɪngo somo uyo'ne usosofitofohoji ufo'maho. A'amu jɪje hungkunomo

haloho maposo'njo somo yoka hungkuno nulohotoho. O'o, hungkuno pompenjiyo'nohini filut+hwaho. ³ Hwangku sohonta a'amu hof+koehunomnohini in+ngkafitnnefoho. Osohonta ole wolantifeho. Anituye yahinomo nakwolaho. O'o, yo'mayo nakwoe simeho wop+ngo namokiyo'ne oso'nohino upo'nano. Ose lifijosos a'amu hwasyo hungkuno lut+hwayo pi'n+ngoso yo'mayo hungkuno simeho wop+ngo umokiyo'ne'nohini lut+hwafitnnefoho. ⁴ Hof+ko Anituye hungkuno ne'njo somne'no haloho pijwomokosyohumun+ngkuji a'mane hungkuno somo upa'n+fitnnefoho. ⁵ I oso'no kiko sohwoosi, yo'mayo tango ku'masoso jije huno nto'no ehohosakisy+hwoso'no Anituye yahino somnohini simeho anga'nohino'nji nto'no fin+ngkayo. Jije syohoso a'amu somo Anituye hungkuno yokumpohn'nyo filut+hwaho. Kiko Anituye syoho ulohofiyo sohwoosi kiko a'amu somo ufo'mayoso syoho ne'njo fiyo.

Nje syohoso moi'wo umo'n+monte'no yohoho.

⁶ Oso hungkuno kikine'no mt+imokohe somo kiko hofiyo fin+ngkayo. Nje sikuno we'eneponoho. A'amu sohwa ngkimo wofonjon+syantife'no yalokwofo. Ngko ahwomomno wasimne hwo'nyoho. ⁷ Ngko mjake'we hnnyoso yokumpohn'nyo yoho'nonji ne sopo nto i'mofohono. Anitumo simeho hi'ntnnono uy+im+wenji oso syoho Anitu ntapmmentisoso moi'wo esojwaofohono. ⁸ Mjake'we hnnyo somjo ho'yangoso nje Hwe Engo ngkine'no ntomo'nohino esyohumaho.

Ho'yangoso olenoho. Nje Hwe Engo sohwo asomo poso sohonta kako a'amu hopi'nonohino sofe yahino somne'no yano nto'nohini ilofihwosi kako ngkimo ntonfo, Kiko hwe wopingo hwosoho. Ose ntonfoho. Ngkimnohini'maho. O'o, a'amu hopi'nono Kilais Jisasimo simaho hi'ntnnono uyontifi kakoe sikuno asomo peso'no hontohumalofo somo ose ulonefoho.

Hungkuno ae'uyofoho.

⁹ Timouti sohwo, kiko ngkiyepono komo'no fipe. ¹⁰ Upa'nyo Ntemas kako ngkimo nto nihwotimo'maho. Kako hwahoponjo yahino somne'no umo'n'ngkahon'ngki ango Tesolounika'no nto umaho. Kilesenis kako ango Ngkolesiya'no nto umaho. Taitas kako ango Ntalimesiya'no nto umaho. ¹¹ Luk kako'nohini ngko'nji humalohwoyo. Kiko Mak nutimahoji ngkiyepono fipinyo. Kako nje syohoso wanifo'ma'montonoho. ¹² Ngko Tikikosimo Efesos ne'no nto lihwajimaleno.

¹³ Kiko wapmmo lohoji ango Tilouas nje manji'mofo sawemoso Kaposiye angomo uliko'ma'mentohe so'nji nje iyoswo so'nji nimotape. Nom'neso yahwopaho somo hungkuno mtimokinyo so'no nimo'n'ngkohoho. Oso'nji nimotape.

¹⁴ Aleksanta kako ahwomo yokino syoho'njo sohwo kako ngkimo wonyo engo ntoho'maso so'no Anitu kako tango engo uyonefoho. ¹⁵ Kiko huhwosi oso hwe huhwo sohumne'no iwaho nto'no fiyo. Kako nakwoe hungkunomo hwotoho nafewo'n'ngkiso hweho.

16 A'amu Loummjo sofe ango hungkuno nto'no m'hwajiyone sopo ngko nolohofonji nje hungkuno simo'mjo ulahon'ngko nom'ne a'amuso ngkimo monifo'mayo'njo imentohofofoho. O'lo, a'amu hopi'nono ngkimo nihwoti'mo'mentohofofoho. Oso ntohoho so'no Anitu kako tango muyo'njo iyo so'ne jomo ulalokweno. 17 I nje Hwe Engo kako ngko'nji nohumanto kakoe yokumpohn'nyo ntopahon'ngki Anituye hungkuno wop'ngoso hofikimo luti'hwamentohefoho. A'amu Jutaso aneponoho. A'amu Loummjoso hofiko Anituye hungkunomo upa'n'imentohofofoho. Anitu nifo'ma'mentiso so'no hofiko mofonjan'isiyo'njo imentohofofoho. Oseso olohonta ngko wop'ngo humaleno. 18 A'amu sohwa ngkimo yo'mayo wonyo wontohofantife yalokwofo somta'ni Anitu ngkimo nont'mahwosi ahwomomjo ango kako mokosyohumaso sopo women'humaji'montonoho. Osopo nohumahm'mo kakoe yofe ne'no woho'nomahm'monnoho. Nehopeho.

19 Hungkuno nom'ne wakil'monne'no yohono. Kiko nje a'amufu eso a'amu Akwila'nji kakoe ape Pilisila'nji Ounesifoulo'si'montohwantnne'no uso. 20 Elastos kako ango Koulin sopo ne'no humaho. Tiloufimos kako mnokino tipemahon'ngki ngko kakimo ango Miletos sopo uliko'ma'mentohefoho. 21 Kiko komo'no fi'pe. Kiko ifoyo hamnosu m'mofape sohonta kiko jefo somo komo'no fi'pe.

Olo a'amulo kikine'no nakwoe a'amuhwe kilalokwofo. Hofikoe yofeso Yupulos, Piyutenis,

Linos, Kɪloutiya oso hwanji a'amu Kɪlais Jisasɪmo sɪmeho hi'ntnnono uyɪwo'nɪngkohoho olopo humalofo sonji kilalokwofo.

²² Nakwoe Hwe Engo Anɪtu kɪko'nji wohumano. Kakoe hitoho so'nji sekumo wosemokosyohumano. Olo hungkuno loso ngko Pouli'ni mtɪ'mokohono. Osohopeho.

**Mpohwoe Hungkuno Songofoho
The New Testament and Genesis in the Safeyoka
(Ampeeli-Wojokeso) language of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Safeyoka
long Niugini**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ampeeli-Wojokeso (Safeyoka)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2011-12-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

f526da1e-a607-571c-ba86-56367d7583f3